

Overweging Kerstavond: Hoop geeft, hoop leeft, hoop beweegt

Lezingen: Jesaja 9, 1-5; Lucas 2, 1-14

24 december 2017

Joost Koopmans

"Het volk dat dwaalt in duisternis, zal eens een machtig licht

aanschouwen". Zoiets kan ook ons overkomen, wanneer de Onuitsprekelijke door de grauwheid van ons bestaan begint héén te breken. *"Soms breekt uw licht in mensen door"* (Oosterhuis).

Diepe lagen in onze persoon worden wakker geschud. Dingen die je nooit om je heen zag, blijken je nu een weg te wijzen. De hoop dat er een nieuw begin mogelijk is, door alle tegenslag in, wordt opnieuw geboren. Zoiets moet ook gebeurd zijn, 2000 jaar geleden. De geboorte van God in een kwetsbaar kind. Alles komt op zijn kop te staan:

- een maagd wordt zwanger
- haar man krijgt droomgezichten
- de hemel scheurt open
- herders raken op drift
- koningen worden onrustig
- magiërs zien een ster
- de H. Schrift begint een nieuwe betekenis te krijgen.

Alles lijkt in beweging te komen onder de indrukwekkende gebeurtenissen van die dagen. Het nieuwgeboren licht stoot mensen aan in hun diepste wezen.

De maagd, levend in pure ontvankelijkheid voor de Onuitsprekelijke stelt zich open.

De herders, buiten de gevestigde orde, niet gehinderd door vastgeroeste beelden, zien engelen.

De magiërs die er hun werk van maken de hemel af te turen, zien een nieuwe tijd aanbreken.

De man hoort in zijn dromen stemmen spreken.

En de Schriftgeleerden die de heilige teksten afspeuren, vragen zich opnieuw af: wat wil Hij van ons?

Al deze mensen verbeelden wat er ook in ons leeft aan gevoeligheid voor God. Op een of andere manier zijn wij allen Schriftgeleerde, magiër, dromer, herder, vrouw, kind. God kan ook ons leven op zijn kop zetten en ons diepste wezen raken, zodat Hij in ons geboren wordt!

We sluiten daarbij niet onze ogen voor duisternis en geweld, voor het absurde wat mensen elkaar aandoen, in het groot en in het klein. We sluiten onze ogen niet voor oorlog, onderdrukking, hongersnood, stammenstrijd en familievetes. We sluiten onze ogen niet voor de hopeloze zaken waardoor onze tijd getekend wordt.

Maar toch: we willen aan die hopeloosheid niet het laatste woord geven. Want zolang er leven is, is er hoop dat het ooit nog beter zal worden. In ieder kind, in ieder mens, kan Christus opnieuw geboren worden. Dat vraagt dan wel van ons dat we onze ziel en al onze zintuigen openhouden voor het mysterie, voor het wonder, zodat het goddelijke toegang tot ons kan krijgen. Terwijl vastgezette beelden en gevestigde meningen, ook al zijn ze modern, onze gevoeligheid voor het mysterie kunnen doven. Dan kan er geen licht meer dagen, de hoop op een nieuwe morgen verloren, God vergeten, de gordijnen gesloten.

En het is waar: we leven hier in een cultuur die openlijk belijdt het zonder geboorte van God in ons leven te kunnen stellen. Er wordt al gesproken over "religie-stress". De cabaretier Freek de Jonge zegt het zó in zijn kerstboodschap in Trouw afgelopen zaterdag: "*We hebben geen behoefte meer aan vragen waar we geen antwoorden op weten; en nog het minst van alles zitten we te wachten op een preek. Maar, wat blijft er over van de wereld zonder geloof in goed en beter, wat moet er worden van ons leven als de geest ontbreekt?*"

Misschien moeten we ons opnieuw terug verplaatsen in dat oorspronkelijke gebeuren in Bethlehem.

- Maria beschikte nog niet over een credo, waarin gezegd wordt dat God wordt geboren uit een maagd. Ze wist nog niet dat ze onbevlekt ontvangen was. Ze sprak alleen: "*mij geschiede naar uw woord.*" Ver vóór alle dogma's overtuigingen en boodschappen uit: "*Mij geschiede ....*"
- Jozef had nog geen Nieuw Testament waarin hij kon lezen hoe Maria in verwachting was geraakt. Hij moest het hebben van dromen.
- En de magiërs wisten wel dat er iets zou gebeuren, maar wát en wie en waar, dat wisten ze niet.

Je ziet: de geboorte van Christus in hun levens vroeg om een zekere argeloosheid. Maria en Jozef, de herders, magiërs leefden net zo goed in een hopeloze tijd vol onderdrukking, oorlog en afgoderij. Maar door hun onbevangingheid stonden ze open voor het teken van het weerloze kind in wie God mens is geworden.

De geboorte van God in ons leven vraagt dus om een zekere argeloosheid, een onbevangingheid, een 'tweede naïviteit'.

- Open daarom de gordijnen van je geest, zodat het goddelijke licht kan binnenstromen;
- Zoek naar plekken van hoop, waar oude verhalen, nieuw verteld en gezongen, je weer kunnen raken;
- Laat zijn woord in jou geschieden, zodat Hij in jou geboren kan worden!